

Klub 500 so znepokojením sleduje aktuálne diskusie o vodárenských spoločnostiach

Dňa 9.7.2024

Klub 500 vyjadruje svoje hlboké znepokojenie nad súčasnou diskusiou okolo budúcnosti vodárenskej infraštruktúry na Slovensku. Namiesto odborných diskusií, ktoré by mali viesť k riešeniam pre rozvoj a modernizáciu tohto strategického sektora, sa venuje pozornosť spolitizovaným, neodborným a prázdny útokom na vodárenské spoločnosti, ktoré sa snažia a realizujú opatrenia na odstraňovanie investičného dlhu v sektore.

Pre zvládnutie investičného dlhu, ktorého výška sa odhaduje na 10 miliárd EUR, ako aj na zabezpečenie stabilného zásobovania pitnou vodou pre obyvateľov Slovenska, sú potrebné systémové a funkčné riešenia. Napriek tomu sa čas a energia často strácajú v diskusiách o emisii dlhopisov Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti (Voda Spieva I). Dlhopisy vo vodárstve sú pritom štandardným nástrojom, ktorým vodárenské spoločnosti po celom svete získavajú zdroje. Pre ilustráciu, za posledných približne 18 mesiacov vydali vodárenské spoločnosti na celom svete dlhopisy v súhrnnej hodnote takmer 209 miliárd USD.

Ďalšie obavy, ako privatizácia vodární alebo vydieranie cenami vody, sú zavádzajúce. Zákon totiž neumožňuje vstup súkromného investora do vodární a o cene vodného a stočného rozhoduje Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, nie samotní manažéri či akcionári vodární.

Klub 500 preto apeluje na všetkých zainteresovaných, aby sa sústredili na podstatné otázky - konkrétne na riešenie investičného dlhu a modernizáciu infraštruktúry.

Model fungovania vodárstva na Slovensku je prekonaný a nereflektuje aktuálne potreby. Štát bezplatne odovzdal akcie vodárenských spoločností obciam a mestám, čím na ne preniesol zodpovednosť za zásobovanie obyvateľov pitnou vodou. Medzinárodné záväzky Slovenskej republiky však stále určujú štátu povinnosť rozvoja vodárenskej infraštruktúry.

Aj keď je vlastníctvo vodárenských spoločností prenesené na miestnu samosprávu, štát stále reguluje ceny vodného a stočného tak, že vodárňam nedáva možnosť akumulovať dostatočné zdroje na potrebné investície. Pre ilustráciu, ak tržby najväčšej vodárenskej spoločnosti na Slovensku dosahujú približne 120 miliónov EUR a investičný dlh v sektore je odhadovaný na 10 miliárd EUR, je jasné, že odstránenie tohto dlhu pri súčasnom systéme fungovania nie je reálne.

Obce a mestá ako akcionári vodární pritom zápasia so svojimi vlastnými finančnými problémami, čo znamená, že investície do vodárenskej infraštruktúry z ich strany neprichádzajú do úvahy. Navyše, návratnosť takýchto investícií často trvá desiatky rokov a niekedy sú úplne nenávratné.

Je nesporné, že štát musí vstúpiť do riešenia tohto problému. Je najvyšší čas začať serióznu odbornú diskusiu o modeloch účasti štátu vo vodárskom sektore. Možnosti zahŕňajú priamu akcionársku účasť štátu vo vodárenských spoločnostiach alebo vznik novej infraštruktúrnej spoločnosti so štátnou účasťou. Tieto možnosti by mali byť prehodnotené širokým odborným fórom.

Vyzývame politikov a verejné orgány, aby sa sústredili na riešenie skutočných problémov a nemárnili neodbornými a vymyslenými témami, ktoré neprinášajú ani úžitok, ani konkrétne riešenia.

Ing. Vladimír Soták, predseda Klubu 500